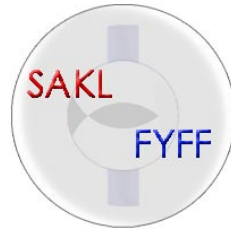

Rannikkokalastus

Tänään

Kustfisket

Idag

“Maamme järviin ja rannikkoon sisältyy valtava rikkaus, jota pitää pystyä hyödyntämään. Kotimainen ammattikalastus olisikin säilytettävä ja sitä pitäisi jopa tarvittaessa vahvistaa.”

EU -komissaari Olli Rehn kalasta Suomen Ammattikalastajaliiton haastattelussa heinäkuussa 2007

“Vårt lands sjöar och kuster har en enorm rikedom som vi måste kunna utnyttja. Det inhemska yrkesfisket borde därför bevaras och det borde till och med förstärkas vid behov.”

EU-kommissionär Olli Rehn i en intervju om fisk med Finlands Yrkesfiskarförbundet i juli 2007

RANNIKKOKALASTUS TÄNÄÄN

Rannikkokalastus on osa suomalaista elintarviketuotantoa. Ammattikalastajamme tuottavat tuoreita, laadukasta ja terveystuotteista elintarviketta kuluttajille. Pääosa markkinoidaan lähialueella, mutta nykyään yhä useammin laajemmin koko maahan ja osa jopa vientiin. Suomalaiset arvostavat kalaa elintarvikkeena ja kalan kulutus on korkealla tasolla.

Suuri osa markkinoillamme olevasta kalasta on nykyään tuontikalaa, mutta myös kotimainen luonnonkala on haluttua kuluttajien keskuudessa. Erityisesti ahvenen ja kuhan kulutus on lisääntynyt merkittävästi. Kuluttajan valinta kohdistuu nykyisin mahdollisimman pitkälle käsiteltyihin tuotteisiin kuten ruodottomiin fileisiin.

Rannikkomme vesissä odottaa luonnonvara, jota ammattikalastajat hyödyntävät ekologisesti ja kestävästi. Tämä on järkevää sekä kansantaloudellisesti että kansanterveydellisesti.

Yritystoiminta luonnonehdoilla

Maamme rannikkokalastus perustuu pienien kalastusyritysten toimintaan. Kalastus tapahtuu lähivesillä ja saalis tuodaan usein maihin oman laiturin kautta. Niistä monet ovat kehittyneet pienimuotoisiksi kalasatamiksi. Tuolta löytyvät käsittely- ja jalostustilat, kylmiöt, jäähilekoneet ja muu varustus. Tämä takaa oikean käsittelyn myötä kalan laadukkaana markkinoille kylmäketjun toimiessa merestä kuluttajalle saakka. Ammatilainen myös käsittelee saaliin nykyaikaisen kuluttajan vaatimukset huomioiden.

Nykyaikainen ammattikalastaja on monilajikalastaja. Vuodenkierron mukaan kalastus kohdistuu eri lajeihin. Tämä vaatii monipuolista välineistöä. Keväällä lasketaan silakka-, siika- ja lohirsät ja ahvenverkot, ja syksyllä kuharysät ja -verkot sekä aloitetaan perinteinen siianpyynti. Talvinen mateen verkkokalastus tapahtuu jääkannen alle lasketuilla verkoilla.

Moni kalastusyritys harjoittaa myös pienimuotoista jalostustoimintaa. Näin kalastaja turvaa itselleen ympärivuotisen toimeentulon ja kuluttajalle monipuolisen valikoiman kotimaista elintarviketta. Rannikkomme luonnonkalat ovatkin entistä enemmän muodostumassa erikois- ja sesonkituotteiksi.

Pitkä rannikko - erilaiset kalastuskulttuurit

Suomen pitkä rannikko on muokannut kalastusta omien erityispiirteidensä mukaisesti. Tämä koskee niin kalastustapoja kuin pääsaalislajejakin. Kullekin alueelle on kehittynyt sinne sopiva pyyntikulttuuri. Pohjanlahdella on aina vannottu lohen ja siian nimeen, rysillä ja verkoilla. Saaristomerellä taas silakka ja kuha ovat olleet rannikkokalastajan pääsaalislajeja. Pyynti on tapahtunut silakkapauneteilla ja kuhaverkoilla. Suomenlahti on kuhan ja lohen aluetta.

Ahven yhdistää kaikkia rannikon alueita. Se on viime vuosina noussut yhä tärkeämmäksi rannikkokalastajan pyynnissä ja on kokenut renessanssin myös kuluttajien keskuudessa.

KUSTFISKET IDAG

Kustfisket är en del av den finländska livsmedelsproduktionen. Våra yrkesfiskare producerar färska och hälsosamma livsmedel av hög kvalitet till konsumenterna. Merparten marknadsförs till närområdet, men numera allt oftare till hela landet och en del till och med exporteras. Finländarna värdesätter fisk som livsmedel och konsumtionen av fisk är på en hög nivå.

En stor del av den fisk som finns på vår marknad är numera importerad fisk, men också den inhemska naturfiskeriet efterfrågas av konsumenterna. Speciellt har konsumtionen av abborre och gös ökat betydligt. Konsumenten väljer numera gärna produkter som har behandlats så långt som möjligt, till exempel befria filéer.

I våra kustvatten finns en naturresurs som kan utnyttjas ekologiskt och bärkraftigt av våra kustfiskare. Det är förnuftigt nationalekonomiskt och också med tanke på folkhälsan.

Företagsverksamhet på naturens villkor

Vårt lands kustfiske baserar sig på verksamhet i små fiskeriföretag. Fisket idkas i närliggande vatten och fångsten landas ofta till den egna bryggan och många av dem har utvecklats till mindre fiskehamnar. Man kan i dem hitta behandlings- och förädlingsutrymmen, kylutrymmen, ismaskiner och annan utrustning. Det garanterar att fisken med en rätt behandling kan marknadsföras som en produkt av hög kvalitet. Kylkedjan fungerar allt från havet ända till konsumenten. En professionell fiskare behandlar också fångsten så att en modern konsumentens krav beaktas.

En lång kust – olika fiskekulturer

Finlands långa kust har format fisket i enlighet med de olika kustavsnittens egna särdrag. Det här gäller både fiskesätt och huvudsakliga fångstarter. Det har utvecklats en fångstkultur som passar varje område bäst. I Bottniska viken har man satsat på lax och sik, med ryssjor och nät. I Skärgårdshavet har igen strömmingen och gösen varit kustfiskarens huvudsakliga fångstarter. Fångsten har skett med strömmingsryssjor och gösnät. Finska viken är igen ett område för gös och lax.

Abborren förener alla kustavsnitt. Abborren har fått en allt viktigare roll i kustfiskarens verksamhet och den har också upplevt en renessans bland konsumenterna.

Dagens yrkesfiskare är en mångartsfiskare. Fisket riktas mot olika arter enligt årets olika säsonger. Det här kräver en mångsidig utrustning. På våren lägger man ut strömmings-, sik- och laxryssjor och nät för abborre. På hösten använder man gösnät och -ryssjor samt börjar det traditionella fisket efter sik. På vintern fiskar man lake med nät under isen.

Många fiskeriföretag idkar också småskalig fiskförädlingsverksamhet. På det här sättet garanterar fiskaren sig själv en utkomst året om och konsumenten kan få ett mångsidigt utbud av inhemska livsmedel. Kustens naturfiskeriet blir också alltmera special- och säsongprodukter.

2000 -luvun murros - muutokseen oli pakko sopeutua

Hylkeiden ilmaantuminen rantavesiimme on muuttanut rannikkokalastuksen toimintaympäristöä dramaattisesti. Perinteiset pyydykset eivät kestä hylkeiden hyökkäyksiä ja saalis katoaa hallien ravinnoksi kalastajan silmien alla.

Uusi tekniikka tuli Ruotsista, jossa kehitetty hylkeenkestävä push-up rysä loi mahdollisuuden lohien ja siian kalastuksen jatkamiselle. Pyydykset ei ole niin tehokas kuin perinteiset mallit, mutta saalis sentään jää kalastajalle. Verkkokalastusta on pyritty jatkamaan etsimällä hyljevapaita alueita ja pyyntiaikoja. Hylkeenkestäviä pyydyksiä on kehitetty myös suomukalojen, kuten ahvenen ja kuhan pyyntiin, mutta tuloksia on odotettavissa vasta muutaman vuoden päästä. Katiskan ammattimaisesta käytöstä ahvenen kevätpyynnissä on tullut toiveita herättävä mahdollisuus.

Murros oli vaikea, mutta se myös osoitti elinkeinon elinvoimaisuuden ja tahtotilan. Periksi ei haluttu antaa. Meillä on edelleen, tilastojenkin mukaan, runsaat 200 ammattikalastajaa, joiden liikevaihto on yli 8500 euroa. He haluavat olla edelleen osa elintarviketuotantoamme ja pitää rannikon elämänmuodon hengissä.

Kalastajat odottavatkin nyt päätöksiä, jotka turvaavat kalastajille riittävät vesialueet ja kalastusoikeudet elinkeinonsa harjoittamiseen. Kalastuksen säätelyssä on myös huomioitava elinkeinon tarpeet aikaisempaa paremmin. Hylje on edelleen suuri uhka tulevaisuudelle ja sen metsästystä on lisättävä.

Näin on mahdollista vastata kuluttajien toiveeseen kotimaisesta vaihtoehdosta tuontikalalle.

En anpassning till 2000-talets brytningstid

Sälén har kommit till strandvattnen och det har förändrat kustfiskets verksamhetsmiljö dramatiskt. Traditionella redskap håller inte längre för sälens anfall och fångsten försvinner som föda till sälarna allt medan fiskaren ser på.

Den nya tekniken kom från Sverige. Man utvecklade en sälsäker pontonryssja och det möjliggjorde ett fortsatt fiske efter lax och sik. Redskapet är inte lika effektivt som traditionella modeller, men fångsten blir ändå hos fiskaren. Man har strävat till att fortsätta med nätfisket genom att söka sälfria områden och fisketider. Man har också utvecklat sälsäkra redskap för fjällfisk, såsom för abborre och gös, men resultat kan väntas först om några år. Att yrkesmässigt använda katsor under vårens fiske efter abborre har också väckt nya förväntningar.

Brytningstiden har varit svår, men den visade också näringens livskraft och viljestyrka. Man ville inte ge efter. Vi har enligt statistiken ännu dryga tvåhundra yrkesfiskare, vilkas omsättning är över 8500 euro. Kustfiskarna är en del av vår livsmedelsproduktion och de upprätthåller tillika kustkulturen.

Kustfiskarna väntar sig nu beslut som ger dem tillräckliga vattenområden och fiskerättigheter för att de skall kunna idka sin näring. I fiskeregleringen bör man också bättre än tidigare beakta näringens behov. Sälén är fortfarande ett stort hot och jakten på den måste ökas.

På detta sätt kan man svara på konsumenternas önskan att få ett inhemskt alternativ till den importerade fisken.

Suomen Ammattikalastajaliitto - SAKL
Jordaksentie 124
07840 Lindkoski

Finlands Yrkesfiskarförbund - FYFF
Jordasvägen 124
07840 Lindkoski

Maa- ja metsätalousministeriö
PL 30, 00023 VALTIONEUVOSTO

Jord- och skogsbruksministeriet
PB 30, 00023 STATSRÅDET

Lisää rannikkokalastuksesta www.sakl.fi

Mera om kustfisket www.sakl.fi

Hanke on osittain Euroopan yhteisön kalatalouden ohjauksen rahoitusvälineen (KOR) rahoittama.

Projektet är delvis finansierat av Europeiska gemenskapen, fonden för fiskets utveckling (FFU).